

Akadémiai díjas lett a szegedi bölcsész

SZEGED. Mindig szerette a nyelvtant, mégis matematikus akart lenni Németh T. Enikő, aki nemrégiben az MTA Akadémiai Díjában részesült. A nyelvész az ELTE matematika szakja helyett az SZTE-re, magyar-oroszkakra jelentkezett, majd beleszeretett a nyelvészetbe, így másodévtől azt is felvette. Diplomaszerezése óta a bölcsészkar

Németh T. Enikő. FOTÓ: TÖRÖK JÁNOS

Általános Nyelvészeti Tanszékén dolgozik, jelenleg tanszékvezető egyetemi tanár és a Nyelvtudományi Doktori Iskola vezetője. Az MTA díját empirikus megfigyeléseiért, valamint a magyar nyelvleírás és a pragmatikaelmélet számára fontos eredményei elismeréseként nyerte el egy Angliában megjelent tanulmányával. **6. »**

NÉMETH T. ENIKŐ SZERINT A NYELVTUDOMÁNYHOZ IS KELL A LOGIKA

Akadémiai díjas lett a nyelvész

Az MTA Akadémiai Díját kapta meg idén Németh T. Enikő, a szegedi egyetem tanszékvezető egyetemi tanára. A kutató a magyar nyelvhasználat vizsgálata során tett empirikus megfigyeléseiért, illetve az azokból levont következtetéseirért kapta az elismerést.

SZEGED
HAJÓ EDINA

– Mindig szerettem a nyelvtant, Celldömölkön jártam általános iskolába és gimnáziumba. Igazából matematikus akartam lenni sokáig, az ELTE matematika szakára készültem, versenyeken is részt vettem, ám harmadikosként összekülönböztem a matematikatanárommal, és ezt azzal bosszultam meg, hogy a Szegedi Tudományegyetem magyar-oroszkakára jelentkeztem – mesélte a furcsa szakválasztást Németh T. Enikő, aki nemrégiben az MTA Akadémiai Díjában részesült.

ELBŰVÖLTÉ A NYELVÉSZET

Elmesélte, az egyetem első évében elbűvölte őt a bevezetés a nyelvstudományba kurzus Károly Sándor vezetésével, meg-

Németh T. Enikő nyelvészeti kutatásáért akadémiai díjban részesült. FOTÓ: TÖRÖK JÁNOS

tetszett neki a nyelvről való gondolkodás, így másodévben felvette az általános nyelvészet szakot. Itt kezdődött a nyelvészeti iránti komolyabb érdeklődése: az egyetem befejezése után hamarabb lett a nyelvstudomány kandidátusa, mint kisdoktor. A diploma megszerzése óta a Bölcsészeti és Társadalomtudományi Kar Általános Nyelvészeti

Tanszékén dolgozik, jelenleg tanszékvezető egyetemi tanár és a Nyelvtudományi Doktori Iskola vezetője. Úgy fogalmazott, most már azt mondhatja, jó választás volt a nyelvészet. Rájött, hogy a nyelvészetben nagyon sok olyan ág van, amelyhez szükség van a logikus gondolkodásra. Másrészt a nyelvészet szakon ismerte meg férjét, aki szintén nyelvész.

KI NEM MONDOTT SZAVAK

Munkája kapcsán elmondta, az emberi nyelvek szerkezetével, használatával, leírási módjaival foglalkozik, különösen az érdeklő, hogyan lehet a nyelveket információközlésre, kommunikációra, manipulációra használni. A Magyar Tudományos Akadémia díját empirikus megfigyeléseiért, valamint mind a magyar nyelvleírás, mind a pragmatikaelmélet számára fontos eredményei elismeréseként nyerte el. Kifejtette, a kommunikációban vannak olyan helyze-

tek, amikor a beszélők bizonyos információkat nem mondanak ki, beszélgetőtársuk mégis ki tudja következtetni, meg tudja érteni ezeket.

– Az iszik ige, amely az ivás eseményét jelenti, két szereplőt – úgynézett argumentumot – igényel, valaki valamit iszik, ám ezeket a magyar nyelvben nem kötelező kitenni, szemben az angolal. Amikor azt mondom, hogy „Jóska iszik”, az ige jelentése révén annyit tudunk, hogy Jóska folyadékot iszik, hogy milyet, azt nem tudjuk, de nem feltételezzük, hogy sósavat iszik, viszont az is lehet, hogy gyümölcslé vagy akár alkoholt fogyaszt. A „baba iszik” mondatban viszont nem jöhet szóba az „alkoholt fogyaszt” jelentés. Azt kutattam, milyen feltételek mellett hagyhatók el ezek a szereplők a magyarban – magyarázta.

NEMZETKÖZI ÉRDEKLŐDÉS

Az argumentumok elhagyhatóságával foglalkozott a 2019-ben Angliában megjelent könyvében, ezt emelték ki méltatásában. A téma nemzetközi érdeklődésre is számot tartott, eredményei előre tudják vinni a nyelvtan és a pragmatika interakciójának kutatását. Úgy fogalmazott, hogy a mindennapi nyelvhasználatban is alkalmazzuk azt, hogy ha valami egyértelmű a kontextusban, akkor azt nem mondjuk ki.

A járvánnyal kapcsolatos folyamatosan frissülő, hiteles információk:

delmagyar.hu